

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Natura 2000- plejeplan

for Naturstyrelsens arealer

i Natura 2000-område nr. 89
Vadehavet

Delplan for: Fuglebeskyttelsesområde F49
Engarealer ved Ho Bugt

Titel:

Natura 2000-plejeplan for
Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-
område nr. 89 Vadehavet
Delplan for: Fuglebeskyttelsesområde
F49 Engarealer ved Ho Bugt

Udgiver:

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.nst.dk

År:

2012

Foto:

Forside: John Frikke

Kort:

Naturstyrelsen, på baggrund af kortmaterialer i henhold til tilladelse
G18/1997 (Kort og Matrikelstyrelsen)

ISBN nr.

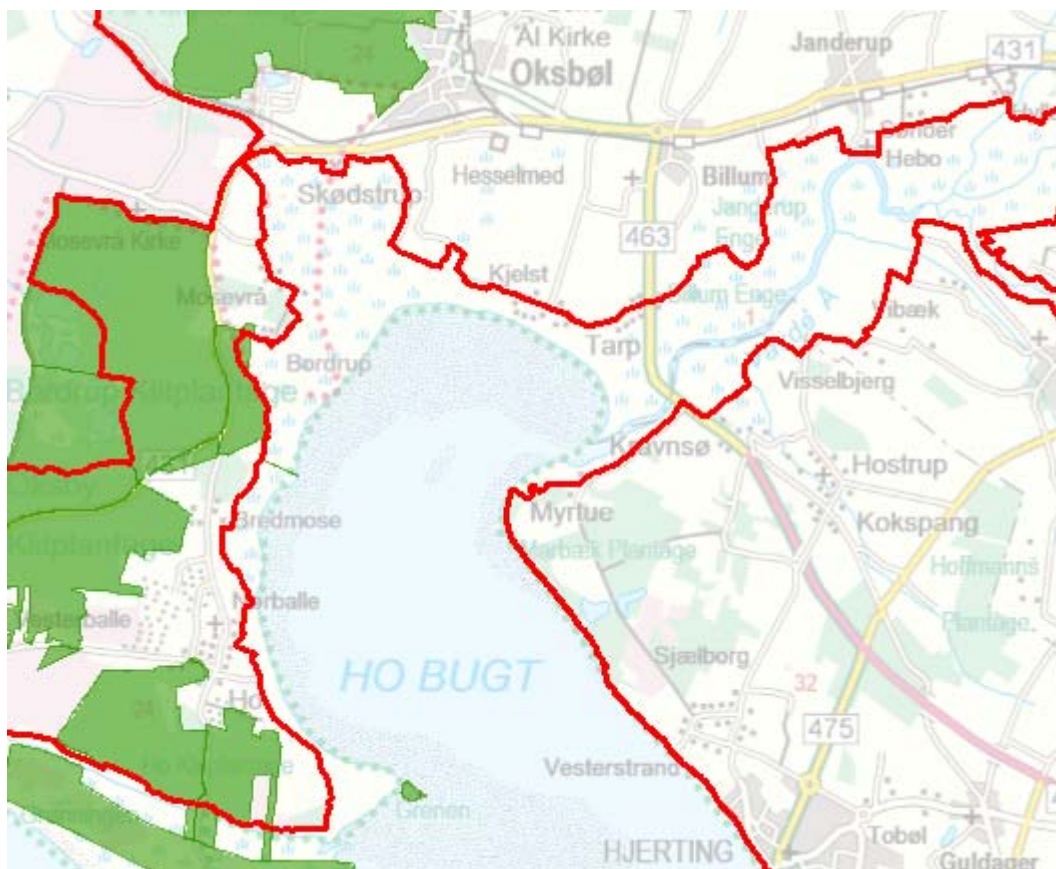
978-87-7279-870-7

Må citeres med kildeangivelse.

Generelt

Naturstyrelsen har udarbejdet Natura 2000-planer for 246 områder i Danmark.

Denne plejeplan følger op på Natura 2000-planen for område N89 *Vadehavet* Delplan for: *Fuglebeskyttelsesområde F49 Engarealer ved Ho Bugt* og vedrører Naturstyrelsens arealer på 5 ha.

Billede 1 Oversigt over Natura 2000-områdets afgrænsning (rød streg) og styrelsens arealer (stærk grøn farve) i området.

Bemærk, at Naturstyrelsens samlede arealforvaltning i området er omfattet af flere planbestemmelser og retningslinjer end dem, der findes i denne plan.

For supplerende læsning henvises til Naturstyrelsen Blåvandshuks driftsplaner.

Naturstyrelsen skal udarbejde et resumé af plejeplanen, som skal indgå i en kommunal/statslig Natura 2000-handleplan. Dette resumé er indsat som bilag 1.

Der er udarbejdet en såkaldt miljøvurdering ("SMV") af plejeplanen. Den er indsat som bilag 2.

Plejeplanen skal senest være gennemført med udgangen af år 2015.

Områdebeskrivelse

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. F49 Enge ved Ho Bugt udgør arealmæssigt 2.711 ha, og hele området er indeholdt i afgrænsningen for H78. Forsvarsministeriet ejer en mindre del af beskyttelsesområdet i Skødstrup og Mosevrå Enge mod nordøst.

Fuglebeskyttelsesområdet omfatter store strandengsstrækninger langs vest- og nordsiden af Ho Bugt samt de brakke og ferske enge langs Varde Å ind til Varde by. Hovedparten af området er omfattet af bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens § 3.

For en uddybende beskrivelse af Natura 2000-området, herunder præsentation af udpegningsgrundlaget for området, henvises til [Natura 2000-planen](#). På Naturstyrelsens hjemmeside kan der også findes forklaring af begreber mv.

Inden for området ejer Naturstyrelsen et englod ved Nyeng og et areal med græs i omdrift ved Bordrup.

Tabel A Arter i plejeplanen

Nr.	Navn
A082	Blå kærhøg
A084	Hedehøg
A122	Engsnarre
A132	Klyde
A272	Blåhals

Tabel A viser de arter fra udpegningsgrundlaget, der forekommer (eller som potentielt vil kunne indfinde sig med den rette forvaltning) i Naturstyrelsens del af området.

Mål og plejetiltag

I dette afsnit beskrives Naturstyrelsens mål for arter i denne planperiode. Der kan være flere mål for én art.

Desuden præsenteres de typer af pleje/drift, som styrelsen forventer at anvende. Der kan være fastlagt flere tiltag for én art.

Arealtallene i tabellerne udtrykker Naturstyrelsens bud på omfanget af de enkelte plejetiltag.

Som hovedregel vil arterne på udpegningsgrundlaget have gavn af indsatsen for naturtyperne i området. I nogle tilfælde kan der være behov for en særlig artsindsats. Disse tiltag fremgår af tabel C. Bemærk dog, at tabel C *ikke* indeholder Naturstyrelsens *myndighedsmæssige* artsforvaltning via vildtreservater.

Specifikt af hensyn til fouragerende klyde og engsnarre gennemføres afgræsning af englod ved Nyeng.

	Periodens mål
A082 Blå kærhøg	Sikring af artens levested
A084 Hedehøg	
A122 Engsnarre	
A132 Klyde	
A272 Blåhals	

Tabel B Mål for arter

Tabel C Specifik artspleje

	Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Antal enheder	Enhed
A082 Blå kærhøg	Ingen indsats i perioden aht. art alene			
A084 Hedehøg				
A122 Engsnarre	Græsning	eksisterende	0,3	ha
A132 Klyde			0,3	ha
A272 Blåhals	Ingen indsats i perioden aht. art alene			

I tabel C er der en opdeling til to kategorier:

- "Eksisterende driftsplan mv.": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.
- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der først er blevet fastlagt med denne plejeplan.

Som det ses, er plejen allerede foreskrevet/igangsat tidligere.

Når der i tabel C står "Ingen indsats i perioden aht. art alene", betyder det, at Naturstyrelsen ikke planlægger yderligere indsats for denne art end den pleje, der er oplyst under naturtyperne (i plejeplanen vedr. habitatområdet) eller som følger af reservatbestemmelser.

Bilag

Bilag 1: Resumé af plejeplan for Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-område N89 Vadehavet Delplan for: Fuglebeskyttelsesområde F49 Engarealer ved Ho Bugt

Inden for området ejer Naturstyrelsen et englod ved Nyeng og et areal med græs i omdrift ved Bordrup.

Særlig indsats for arter

Plejen af områdets naturtyper vil samtidig tilgodese en række arter på udpegningsgrundlaget. Herudover planlægger Naturstyrelsen en særlig indsats for engsnarre og klyde, som fremgår af tabel a.

Tabel a Planlagt indsats for arter *udover* indsatsen for naturtyperne

	Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Enhed	Antal enheder
A122 Engsnarre	Græsning	eksisterende	ha	0,3
				0,3
A132 Klyde	Græsning	eksisterende	ha	0,3
				0,3

I tabel a er der en opdeling til to kategorier:

- "Eksisterende driftsplan mv.": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.
- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der først er blevet fastlagt med denne plejeplan.

Som det ses, er plejen allerede foreskrevet/igangsat tidligere.

Bilag 2: Miljøvurdering af Natura 2000-plejeplanen

Den enkelte plejeplan skal i henhold til lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 om miljøvurdering af planer og programmer have sin egen miljørapport. Rapporten skal indeholde de oplysninger, der følger af bilag 1 i loven.

Der er også udarbejdet en miljøvurdering af Natura 2000-planen, som ligger på Naturstyrelsens hjemmeside: [Miljørapport for Natura 2000-planen](#)

a) Planens indhold og hovedformål samt andre relevante planer

❖ Indhold

Det primære indhold i plejeplanen for Naturstyrelsens areal er en oversigt over planperiodens mål og plejetiltag for naturtyper og arter på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

❖ Formål

Plejeplanens formål er at udmønte Natura 2000-planen på Naturstyrelsens andel af Natura 2000-området. Indsatsen i 1. planperiode skal sikre eksisterende naturværdier på udpegningsgrundlaget og indlede en proces, der genopretter eventuel akut truet natur under hensyntagen til eventuelle modstridende naturinteresser.

❖ Relevante planer

Plejeplanen følger op på Natura 2000-planen for området. Udover at være omfattet af plejeplanen, er Naturstyrelsens arealer også underlagt andre interne retningslinjer for arealforvaltningen. I det omfang der måtte være modstrid mellem dem og plejeplanen, vil plejeplanen blive fulgt.

Naturstyrelsens strandengslodder på Nyeng er omfattet af Landbrugs- og miljøprojektet i Varde Ådal og Ho Bugt Enge – i daglig tale "Operation Engsnarre". Det blev etableret i årene 1998 - 2002, som 20-årige aftaler om vandstands- og driftsændringer.

b) Nuværende miljøstatus og nul-alternativet

Områdets nuværende miljøstatus er gennemgået i Natura 2000-planen for det aktuelle område, hvorfor der henvises til denne.

Hvis ikke plejeplanen iværksættes, vil de lysåbne arealer blive plejet i henhold til bl.a. Naturstyrelsens naturplejestrategi og "Operation Engsnarre", hvor det er aktuelt. Arealerne vil blive drevet uden gødskning, sprøjtning eller omlægning.

c) Miljøforhold i områder, der kan blive væsentligt berørt af plejeplanen

- Den planlagte drift og pleje vil ændre udbredelsen af arter i området samt udbredelse og tilstand af forskellige naturtyper.

d) Eksisterende miljøproblemer

Der er en række trusler mod naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag, herunder arealreduktion og fragmentering, næringsstofbelastning, pesticider og miljøfarlige stoffer,

tilgroning, uhensigtsmæssig hydrologi og – drift, invasive arter, prædation og forstyrrelser. Truslerne er systematisk beskrevet i Natura 2000-planen for området, hvorfor der henvises til denne.

e) Relevante internationale miljøbeskyttelsesmål

Plejeplanen er en udmøntning af EU's fuglebeskyttelsesdirektiv implementeret i dansk lov via miljømålsloven og skovloven. Plejeplanen vil sikre, at areal og tilstand af naturtyper på udpegningsgrundlaget, samt levesteder for arter på udpegningsgrundlaget, ikke går tilbage eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter.

I henhold til EU's vandrammedirektiv er det overordnede mål at naturlige vandforekomster opnår "god tilstand". Direktivet er implementeret via miljømålsloven og skal realiseres med vandplanerne. Arbejdsdelingen mellem vandplanerne og Natura 2000-planerne (og dermed plejeplanerne) er således, at vandplanlægningen tager sig af vandkvalitet i vandløb, større søer, kystvande og fjorde, mens Natura 2000-planlægningen tager sig af småsøer og hydrologien på naturarealer som f.eks. rigkær og andre engarealer.

Natura 2000-direktiverne er blandt EU's bidrag til gennemførelsen af en række internationale biodiversitetskonventioner som f.eks. Ramsar-konventionen, Bern-konventionen og Bonn-konventionen, samt delmål 11 og 12 blandt de 20 delmål som blev vedtaget ved partsmødet i FN's biodiversitetskonvention i Nagoya i 2010 (Aichi-målene). Delmål 11 og 12 omhandler netop beskyttelse af naturområder og arter.

f) Planens indvirkning på miljøet

Planens indvirkning på	Påvirkes	Ingen væsentlig påvirkning	Redegørelse for indvirkning
Biologisk mangfoldighed	X		Den biologiske mangfoldighed knyttet til arterne på udpegningsgrundlaget vil sikres via naturplejen.
Befolkningen	X		Mulighederne for rekreative oplevelser i tilknytning til området sikres eller forbedres via et forbedret naturgrundlag.
Menneskers sundhed		X	
Fauna og flora	X		Eventuelle konsekvenser for rødlistede arter, gullistede ansvarsarter eller bilag IV-arter kendt fra området, som omfattes af plejeplanen, vurderes at være neutrale eller positive. I området er det sandsynligt, at der forekommer følgende arter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV: Odder, sydflagermus og strandtudse.
Jordbund		X	
Vand		X	

Luft	X	
Klimatiske faktorer	X	
Materielle goder	X	
Landskab	X	Et varieret landskab bestående af forskellige landskabstyper fastholdes og underbygges.
Kulturarv, herunder kirker	X	
Arkitektonisk arv	X	
Arkæologisk arv	X	

g) Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Plejeplanen forventes ikke at få negative konsekvenser for miljøet, men vil derimod sikre og forbedre områdets naturgrundlag, med fokus på arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget. Der vurderes derfor ikke at være behov for foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet.

h) Grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planen udgør grundlaget for plejeplanens prioriteringer og valg. I de tilfælde hvor der har været forudset en modstrid mellem hensyn til forskellige arter og/eller naturtyper på områdets udpegningsgrundlag, har Natura 2000-planen allerede foretaget denne prioritering.

i) Overvågning

Natura 2000-indsatsen bliver løbende overvåget i forhold til udpegningsgrundlag og naturværdier via NOVANA overvågningsprogram. Desuden afrapporterer Danmark den nationale indsats vedrørende habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne til EU-kommissionen hvert 6. år.

j) Ikke-teknisk resume

I medfør af lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 er der foretaget en miljøvurdering af plejeplanen for Naturstyrelsens arealer i N89 *Vadehavet Delplan for: Fuglebeskyttelsesområde F49 Engarealer ved Ho Bugt*. Plejeplanens formål er at udmønte Natura 2000-planen for de pågældende arealer ved at sikre eller forbedre tilstand og bevaringsprognose for de arter og naturtyper, området er udpeget for at beskytte.

Hvis ikke plejeplanen iværksættes, vil arealerne blive plejet/drevet med vidtgående naturhensyn i henhold til Naturstyrelsens øvrige planer og strategier.

Det overordnede mål med plejeplanen er at sikre en god-høj tilstand for områdets udpegningsarter. Plejeplanen forventes med naturpleje at sikre eller forbedre status for de udpegede arter. Fuglearter, der er fåtallige og kun forekommer i 1 – 3 beskyttelsesområder i Danmark, og ynglefuglearter, der er truede på nationalt biogeografisk niveau prioriteres højt. Generelt vil en gennemførelse af plejeplanen påvirke miljøet i positiv retning, f.eks. ved at sikre levesteder for arter.

Planens gennemførelse vurderes ikke at få negative konsekvenser for bilag IV-arter i området.

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Haraldsgade 53
DK-2100 København Ø
Tlf.: (+45) 72 54 30 00

www.nst.dk